

MINDEZEK UTÁN elmondhatjuk, hogy igen körültekintő, a jelöltek bizonyos szempontjait is (pl. elutasítás) figyelembevevő volt a vizsgáztatás. Minden vizsgabizottságnál észlelhető volt az arra irányuló, nem egyszer a vizsgáztatók részéről óriási erőfeszítést igénylő törekvés, hogy a jelölt maximális tudását s a választott pályára való alkalmasságát minél teljesebben megismerhessék. A felvételizők szakmai képzettségével, felkészültségével kapcsolatban azt tapasztalhattuk, hogy általában véve az a korábbi évekéhez hasonló szinten mozgott. Most is elmondható, hogy egyrészt kevés kiemelkedő tudású felvételizővel találkozhattunk (a JTK-n nem volt húsz pontos, a TTK-n 4, a BTK-n pedig 5 volt), másrészt pedig a felvételizők általában komolyan készültek a felvételi vizsgákra, de teljesen készületlen jelöltek is akadtak.

A JTK és a TTK tapasztalataitól eltérően a BTK-n szinte egyöntetű volt az a vélemény, hogy az ez évben felvételizettek szakmai képzettsége és felkészültsége a korábbi évek színvonalához képest romlott. Szerintünk ebben feltétlenül szerepet játszott az, hogy a felvételi vizsga követelményeinek állandó színtemelkedésével a középiskolai követelményrendszer általában nem tart lépést. A sokszoros túljelentkezés miatt természetesen emelni kell a szintet, de azt láttuk, hogy néha olyan magas követelmények elé állították a felvételizőket, hogy azok még felsőbb éves hallgatóknak is „meleg pillanatokat” szereztek volna.

TERMÉSZETESEN mindez nem lehet magyarázat arra, hogy pl. a történelemből felvételizettek között olyanok is voltak, akik alapvető fogalmakkal sem voltak tisztában, a magyar szakra jelentkezettek közül néhányan elemi kérdések területén (szófajok, mondatrészek) mutatkoztak teljesen járatlanoknak, egyélen pályázó sem írt valóban hibátlan helyesírást dolgozatok, s csak néhány felvételizőnél mutatóztak meg bontakozó irodalomszemléletre jellemző vonások. A nyelvészakra jelentkezettek körében általános tapasztalat volt az, hogy míg beszédkészségük — bizonyos határokon belül — jelentős javulást mutatott, ugyanakkor az írásbeli kifejezőkészségük és grammatikai tudásuk komoly mértékben romlott. Itt a középiskolai idegen nyelvtanítás rendkívüli módon egyoldalú, a beszédkészség kifejlesztését hangsúlyozó szemléletének káros következményei érvényesülnek. Talán, s mondjuk meg őszintén, hogy politikai jelentőségénél fogva az előzőeknél még elszomorítóbb tapasztalat az, hogy az orosz és egy másik idegen nyelvszakra jelentkező esetében általában az orosz nyelv ismerete állott alacsonyabb szinten! Holott az oroszt nyolc évig, míg a másik nyelvet csak négy évig tanulták az iskolában. Ez ismét felveti általános és középiskolai orosz nyelvtanításunk égető problémáit. Az viszont megint csak a tájékoztatás hiányosságaival függ össze, hogy az idegen nyelvszakra jelentkezők úgy vélik, elégséges számukra a nyelv ismerete, s nem tudják, hogy azért illendőségből ismerniük kellene az illető nyelvet beszélő ország művészetét, iro-

Az egyetem kapujából

II. rész

dalmát, történelmet, stb. — legalábbis az általános műveltségnek megfelelő szinten.

AZ MÁR MINDHÁROM kar felvételi-zőire vonatkozó, s szintén általánosnak mondható tapasztalat, hogy a felvételizők elég tekintélyes részének beszédkészsége, beszédkultúrája rendkívül alacsony színvonalon állt. Pongyolán fogalmaznak, feleleteik sokszor logikátlanul felépítettek. Őszintén megmondom, hogy ezt elsősorban nem is a középiskolai végzettség miatt, hanem a hallgatóink körében is gyakran tapasztalt jelenségek miatt vetjük fel. Minden különösebb kommentár nélkül említjük csak meg, hogy éppen az ilyen jellegű problémák elkerülése céljából a szegedi Tömörkény Gimnázium pedagógiai szakkörében retorikai képzés folyik! Nem szégyen kisebből tanulni!

A KORÁBBI ÉVEK tapasztalataihoz hasonlóan most is szembetaláltuk magunkat azzal a nagyon gyakori ténnyel, hogy a jelölt középiskolai eredménye és a felvételin elért teljesítménye között jelentős eltérés van. P. K. a hozott tíz pontja mellé a felvételi vizsgán csak öt pontot szerzett, s ugyanakkor az iskolai jellemzésben „kiváló képességűnek” tüntették

fel; Sz. K. tíz ponttal jött és itt két „nullás” dolgozatot írt; T. I. a középiskolai tíz pontja mellé csak 1,5 pontot tudott szerezni; S. M., aki szintén jelesre érettségizett, Vörösmarty költszetéről majdnem semmit sem tudott mondani; sajnos, tucatjával lehetne említeni az ilyen példákat, de csak egyet emelünk még ki: a matematika—fizika szakon felvételizők közül 17 jelesre érettségiző a felvételin öt pontnál többet nem tudott szerezni. Ugyanakkor az iskolai jellemzések ezekről az emberekről szakmai tudásukat, érdeklődésüket és pályaválasztásukat illetően a legtöbbször igen jó véleménnyel vannak. Az igazság kedvéért azt is megemlítjük, hogy nem egyszer előfordult olyan eset is, hogy az iskola jellemzésben gyengének kvalifikált jelölt a felvételin igen szép eredményt ért el.

HA A FELVÉTELIZŐK általános műveltségét, irodalmi olvasottságát zenei és képzőművészeti tájékozottságát vizsgáljuk, akkor a szakmai tudáshoz viszonyítva még rosszabb helyzet tárul elénk. Többször nem ismerték Kodály, Bartók és Derkovits nevét, igen soknak Berkesi, Jókai és Mikszáth, sajnos, csak ritkábban

Victor Hugo („mert olyan jó romantikus”), Hemingway, Stefan Zweig művei voltak a legkedvesebb olvasmányai.

A felvételi vizsgákon a jelöltek általában számot adhattak politikai felkészültségükről és tájékozottságukról is. Amíg az Állam- és Jogtudományi Kar felvételein az a vélemény alakult ki, hogy a felvételizők politikai felkészültsége és tájékozottsága megfelelő volt, sőt talán — a korábbi évekhez képest — némi javulárról is beszélhetünk, ugyanakkor a másik két karon felvételizettek esetében nem lehetünk ennyire optimisták, minthogy javulásról semmiképpen sincs szó. Általában azt tapasztaltuk, hogy a történelem szakra jelentkezők, az aktív KISZ-funkcionáriusok, az egy-két évet dolgozókat valamint a szakmailag jól szerepeltek politikai ismeretei voltak a legmegalapozottabbak, s ilyen téren általában ezek a jelöltek mozogtak a legbiztosabban.

SAJNOS GYAKRAN oly nagyfokú tájékozatlanságot és tudatlanságot árultak el a felvételizők, hogy az már a tragikum határát súrolta. Volt olyan osztálytárs, aki abszolút járatlanságot mutatott politikai kérdésekben. Olyan megdöbbentő esetek is előfordultak, amelyek rendkívül elkeserítő következtetések levonására adhatnak lehetőséget. S. K. véleménye szerint Magyarországon jelenleg többpártrendszer van, és készséggel felsorolt néhány „működő” pártot; hasonlóan nyilatkozott B. M. is, akiről az iskolai jellemzés viszont azt állította, hogy „világnézetileg tájékozott”. Ugyancsak a többpártrendszer megléte mellett tette le a garast P. K. is, akit „politikailag jól tájékozott”-nak és „alkotóan gondolkodó”-nak állított be az iskolai jellemzés. Azt hiszem, joggal vetődhet fel mindenkiben a kérdés: hogyan érettségizhettek ők jelesre? Ezek után már nem csodálkozhattunk az olyan kijelentéseken, melyek szerint az MSZMP első titkára Dobi István, a KISZ első titkára Kállai Gyula, Magyarország harmadik millió lakosa van, az Egyesült Arab Köztársaság Görögországban van, Kairó Törökország fővárosa, Ukrajna Kazahsztán fővárosa, stb. Szép számmal voltak olyan felvételizők, akik a legfontosabb politikai napilapokat sem ismerték. Általános tapasztalat volt az, hogy a felvételizők tekintélyes részénél a politikai tájékozottság a felvételre való pillanatnyi felkészülést dűlta el, csak a közelmúlt események ismertek ezek, viszont a korábbi jelentős eseményekre nem emlékeztek, az alapvető politikai összefüggéseket nem látták, csak frázisokat „puffogtattak”, közhelyeket ismételgettek. Az a véleményünk, hogy a középiskolás KISZ-szervezeteknek munkájukat sokkal jobban meg kellene töltöniök politikummal, sokkal többet kellene foglalkozniuk fontos ideológiai és politikai kérdésekkel!

(Folytatása következik)

Italianisztikai kongresszus

Az Olasz Nyelvet és Irodalmat Tanulmányozó Nemzetközi Társaság VI. Kongresszusát Magyarországon, a Magyar Tudomány Akadémián tartotta. Az ülészek középpontjában az olasz romantika állt, melynek kutatásában az utóbbi évek folyamán előtérbe került új szempontok, ismeretek közzététele volt a cél. Ezt szolgálta — többek között — a neves olasz, magyar, spanyol, amerikai, jugoszláv, belga professzorok előadása.

A fő téma mellett fontos szerep jutott az olasz nyelv oktatásában szerzett tapasztalatok ismertetésének. „Az olasz nyelv tanításának problémája” címmel Josip Jernej professzor tartott előadást. Ehhez kapcsolódott Herczeg Gyula hasonló témával foglalkozó, magyarországi eredményeket ismertető felszólalása.

A négy napon keresztül folyó előadások hallgatósága között ott voltak egyetemünk képviselői is. A harminc főnyi diák küldöttség Koltay—Kastner Jenő professzor úr vezetésével rendszeresen megjelent az üléseken és ki-ki szakdolgozatának megfelelő előadásokra fektetve a fő hangsúlyt követte és vitatta meg az elhangzottakat. Az egy dologgal foglalkozók között hamar terjedő barátság, szívélyesség volt jellemző a kongresszus légkörére.

Különös tisztelet vette körül egyetemünk olasz professzorát, Koltay—Kastner Jenőt. Az utolsó napon, amelyen a nagy tudós az ülészek díszelnöke volt, a társaság titkára abból az alkalmából, hogy Koltay professzor idén búcsúzik az aktív pedagógusi munkától, hosszasan elemzte, értékelte életének munkásságát, melyet ő az olasz kultúra magyarországi elterjesztésével, felvirágoztatásával töltött. „A világ italianistái remélik, hogy Koltay professzor úr — mondta a titkár — még sokáig részt vesz a szervezet kongresszusain és kivételes szakértelmével elősegíti a kongresszusok sikerességét.”

Az ülészek eredményességét kiemelő felszólalásokban a szervezet elnöke köszönetét nyilvánította mindazoknak, akik munkájukkal, felszólalásukkal elősegítették a kongresszus tervei megvalósulását.

S. A.

Művészek póz nélkül

Öt szovjet költő portréjához

„Kopogás nélkül házatokba, maradéktalanul szívetekbe.” Ezek a sorok zárják Rozsnyesztvenszkij legújabb kötetét. S így jöttek ők. Nem hoztak magukkal estélyi ruhát, nem öltöztették díszbe gondolataikat. Ugyanúgy szavaltak a Tisza szállóbeli közönségnek mint a Luznyiki stadion embertömegének, ugyanúgy beszélgettek egy egész irodalmi est hallgatóságával mint előtte délután az újságírókkal, írőkkel. Ez kapcsolta össze lényüket, ez tette rokonná arcaikat. A természetesség, amely náluk nem gátja, úgy látszik, az író magatartásának, hanem jellemzője.

Öt szovjet költő járt nálunk október végén. Országos és vidéki lapok egyaránt közölték interjúikat, fényképeiket. Az Élet és irodalom rajzolja vonásaikat ceruzával örökítette meg. Udvariasan és mosolyogva hallgatták végig saját verseiket az irodalmi esteken. Udvariasan, mert csupán a versek címét tudták fizeletetni. Mosolyogva, mert olyan régiak voltak ezek a versek.

Lukonyin, ez a zömök, ingpulóveres költő, akit nálunk csak a Sztálingrádi színház című verséről ismernek, sóhajtozva járkál kint. Rágyújt. Nézi a szemeket. Megrezen az előadóteremben felcsattanó tapsra. Nézem, és megértem. Nehéz annak a költőnek, akinek utoljára tíz éve akadt fordítója. „Írtam azóta is szép lányok emlékkönyvébe” — jegyzi meg dobogóra lépve. És mondja újabb ismeretlen költeményeit. Őszintén verődnek össze a tenyerek.

Általában, hozzá kellene szoknunk, hogy a jó költők túl tudnak lépni önmagukon. Martinov írja egyik mostanában megjelent versében az öreg poétákról, hogy „és néhanap mintha meghaltunk volna, és néhanap már elfelejtünk... de gyakran... megrendítjük a régi alapot.” S a jó költők — őszinte emberek. Egy lapunk azt írta Lukonyinnól, hogy az irodalmi főiskolán tanít. Szegeden elmondta, hogy csak tanított. Mert az a véleménye, hogy a költőket nem lehet megtanítani írni. Legfeljebb a dilettánsokat lehet lebeszélni. S ezt szolgálja az irodalmi főiskola. (Ilyen célra nem lenne persze rossz nálunk is létesíteni egyet.)

Es hozzá kellene szoknunk, hogy a szov-

jet irodalommal szemben se legyünk sznobok. Meg kell tanulnunk az újabb és újabb neveket. Voltak, akik az irodalmi estre Rozsnyesztvenszkij kedvéért jöttek el. S úgy mentek el, hogy megismerték Rimma Kazakovát. Tulajdonképpen történész vagyok — mondta egyik beszélgetősr. — Leningrádban végeztem. És aztán hét évig voltam az isten háta mögött, Vidéken. Amikor eljött az időm, Moszkvába mentem.

Most Szegeden veszekszik az újságírók, akik nököltőnek neveztek. („Van-nak nálunk „költőnő-férfiak” is”). Pedig az orosz költészet eddigi legcsodálatosabb szerelmi-anyaság ciklusát neki köszönheti. Igaza van. Hiszen e ciklus lágy hangjait ilyen mondatok kereszteszik: „Tudom, kit kell gyűlölnöm, és kit szeretnem.”

Ki ismeri nálunk Mark Szergejevét? És ki szereti hazánkban jobban a szovjet költők közül Mark Szergejevét, ennél a — kicsoda ellentmondás — göndör-fekete irkutszki legénynél. Ki tudta eddig, hogy kicsoda intellektus van verseiben. Tihany — mondja, és ősi testvérséggel érezzük meg mi is legmagyarabbnak tudott félszigetünk (a Tihanyi kolostor alapító oklevelére gondolok) nevében a szláv szót: a csendesség, a nyugalom — a béke szavát.

S a nagy meglepetés: Bulat Okudzava. Megismerjük távolról mint a gitáros költőt. Beszélgetünk vele délután, amikor szívesen tagadja, hogy dalokat írna. Este pedig, miután bejelenti, hogy énekelni nem tud, már nem is a gitár dalol, hanem énekel.

Rozsnyesztvenszkij a Rekvieumből idéz. Előtte egy magyar színműs mondta el ugyanazt a részletet. Mintha csak válaszolna akarna, Robert gyönyörűen szaval. S az orosz szó érthetőbb a közönségnek is mint a magyar. Lélek van benne így: szomorú és dicsőséges mélység.

Aztán taps. Taps. Dedikációk. Autogrammok.

E lap hasábjain Fenyvesi István írta Gorkikról cikke befejezésül: „Nem ismerjük eléggé Gorkijt.”

Nem ismerjük eléggé a szovjet költésze-

Október köszöntése

Szabad pártnap orvosegyetemünkön

November 5-én a Szemészeti Klinika előadótermében szabad pártnap keretében köszöntötték az Orvostudományi Egyetem dolgozóit a Nagy Októberi Szocialista Forradalom ötvenedik évfordulóját. Az elnökségben az egyetem rektora mellett foglalt helyet a két vendég: I. J. Dejneka érdemes professzor, az orvostudományok doktora, az odesszai orvosegyetem rektora valamint V. A. Beljenkov az ideiglenesen Magyarországon tartózkodó szovjet csapatok képviselője is.

Varga Zsigmond gyógyszerészhallgató szavazata után (Október 25. címmel Majakovszkij Lenin-poémájából mondott részletet) dr. Földes József docens köszöntötte a vendégeket és az egyetem dolgozóit.

Az ünnepi beszédet dr. Tóth Károly egyetemi tanár, az egyetem rektora tartotta.

— Úgy érzem, hogy ma ennek a forradalomnak elsősorban politikai jelentőségével kell foglalkoznom — mondta. Az emberiség történetében nem volt olyan forradalom, amely így átalakította volna a világot: történelmi valósággá változtatta mindazt, amiről tudósok, filozófusok, írók évszázadokon át ábrándoztak.

Tóth professzor elemezte a forradalom nemzetközi hatását, majd Oroszország ka-

pitalista fejlődésének tendenciáira visszatérve mutatta ki, hogy 1917-ben a történelem legutódatosabb forradalmát volt szükséges megszervezni: a Nagy Októberi Szocialista Forradalmat a forradalmi mozgalmak történetében is új korszakot nyitott.

Ezután a Szovjetunió, a szovjet tudomány mérhetetlen arányú fejlődésének szentelte szavait. Végigkísérte a szovjet történelmet a

háborúk zivatarain át a XX. kongresszus határozatáig. Emlegetett a vérrel megpecsételt magyar-szovjet barátságra, arra, hogy 1917 októberében Petrográdon a mi ügyünk is elkezdődött.

— A ma embere — mondta beszéde végét — a legnagyobb hálával hajtja meg fejét a lángelkű forradalmároknak: ismertek és névtelenek előtt, hiszen az általuk lerakott alapokon mind magasabb épület emelkedik.

Ünnep a klinikán

Kedves, családias hangulatú gyűlésen ünnepelték a I. számú sebészeti klinika dolgozói November 7. ötven éves jubileumát. Az ünnepi megemlékezésben dr. Petri Gábor egyetemi tanár, a klinika igazgatója a két Nagy Forradalmat vetette össze: az 1789-es franciát és az 1917-es orosz rámutatva az utóbbinak napjainkig szélesítő hatását. Arról beszélt, hogy századunk a kommunizmus szavada: sorsunk és jövőnk száza ez.

A szakszervezeti bizottság titkára: dr. Fazekas Sándor ezután az V. kongresszus határozatait ismertette a dolgozókkal, különös tekintettel a létszámfejlesztési ter-

vekre, az egészségügyi dolgozók bérkérdéseire. Az egészségügyi dolgozók szociális helyzetének javítását maga a létszámfejlesztés is elősegítheti, de ezt kívánja az a terv is, mely szerint az egészségügyi dolgozók munkaidejét heti 44 órára csökkentenék.

Az új emberi humánus szültesének ünnepét nagyon szép emberi aktus zárta: Petri professzor köszöntötte a hatvanhét éves Pálfi Imre állatgondozót nyugdíjba vonulása alkalmából. Az idősférfinak, aki ötven évig a legnagyobb becsülettel látta el munkáját, ajándékokat adtak át a klinika dorgói.